

Om ängarna i Floda

Anna-Britta Nordén, Floda.

Förr fanns hagar runt varje gård, men där byggde barn och barnbarn o så fanns dom inte mer.

Ängar var ofta impediment, där det inte gick att så, eller våtmark. Ett gammalt ordspråk säger:

Där mulen ej kan nå
o lien ej kan slå
- där ska huset stå.

I vår socken var det ont om åker. Före midsommar skulle man gräva upp ett potatisland varje år. På det sättet ökades den odlade jorden.

Korna släpptes på skogen o vallades (jättades). Varje by hade sin skogsbetesmark. All åker var inhägnad med gärdesgård (rogål), även svedjor några år. Där såddes råg först o betades sedan.

Den sista maj, på Isabelladagen, buffrade man. Alla på en gång, så alla skulle få beta av ev. uppväxt gräs. Det fanns lite hö kvar i ladorna och man kunde ta späda björklöv om våren var sen. Också i fäboden gick djuren på skogen.

I början på Juli for man hem med djuren. Då fanns bete på hemskogen. I fäboden fick grödan växa till en månad. Då var det avbetat hemma och bete igen i fäboden.

Man slog alla lindor och hackslogar i fäboden och lade in det torkade höet i ladorna där.

Så betade korna av i skogen och innan man for hem för gott "lötade" man. Det vill säga att då fick korna gå och beta av innanför gärdesgården. Då var någon med dem.

Lövtäkten skedde från midsommardagen och tills man behövde ladorna till höet. Då skulle lövet vara torrt. Men lövkärvar kunde torkas också efter det.

Ordet "hage" har vi i t.ex. Hagmårtja i Hagens utmark. Där var hacksloge med lador och även en stuga. Det var en stor hage för flera gårdar. I Syrholn finns Lövens hage, Olles hagä, Nises hagä

och Fredriksbergshagen t.ex. Kor och hästar kunde gå där tidvis, men det blev också åkertäppor. Men de är inte längre vad de var.

Äng har vi under namnet änjä. Nåsänjä, innan man kom fram till Nås. Låglänt mark var det, men slätteräng. Gräfsänjä var de första åkrarna när man åker in i Floda.

Vaxtvär

Då sömmörn kôm mä
vârmä ô rängänvär
Då ärä vaxtvär.
Fôr va hä viktigast tå ällting
nu mått int ä bety nônting
Utôm att vi få kör gräsklyppârn
e extrâ vändâ
ô dä int vi kan solâ kanhändâ.
Sô nu änt vaxtvär sô bra
ô sô viktigt sôm ä va.
Fôr va ân tvungin ha höä
sô int fôlk ô kritär vart döä.
En gång va ällä hop mä
ô fräst fäck hop for a
e ko tä.
Dôm slog renor ô myrôr
ô vass
Dôm tog lüv ô slog hack-
slog ä pass.
Nu fundär ingen på kor
på soptippen far dôm
- mä allt for
Kring sjölanda kan ân liggâ
sömmörn lång
mat behöv int ân fundär
på en gång.

Not. Anna-Britta Nordén är Floda sockens Grand Old Lady. Med sina 78 år och kristallklara minne är hon en ousinlig källa för alla hembygdsforskare. Många av sina minnen låter hon bli små verser. Dessa rader skrev Anna-Britta som svar på våra frågor om ängar förr.